

Kouvola 19.10.2022

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Viite: HE 139/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle rakentamislaki ja siihen liittyviksi laeiksi

Asia: Asiantuntijalausunto ympäristövaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle rakentamislaki ja siihen liittyviksi laeiksi

Ohessa sähköisesti allekirjoitettu lausunto.

Lisätietoja lausunnosta antaa allekirjoittaneet.

KYMENLAAKSON LIITTO
Virasto

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU
25.10.2022 Vuorinen Lotta, suunnittelupäällikkö

25.10.2022 Hering Frank, suunnittelujohtaja

Kymenlaakson liitto kiittää lausuntopyynnöstä.

Syksyllä 2021 lausunnoilla olleesta kaavoitus- ja rakentamislakiluonnoksesta irrotettiin keväällä 2022 rakentamista koskeva osuus ja alueidenkäytön osion osalta maankäyttö- ja rakennuslain nimi on tarkoitus muiden lakimuutosten etenemisen yhteydessä muuttaa alueidenkäyttölaiksi.

Esityksestä rakentamislaiksi oli keväällä 2022 mahdollista antaa epävirallinen kommentti hyvin nopealla aikataululla. Kommentointimahdollisuutta ei tuotu kattavasti kaikkien osallistajien tietoon. Kymenlaakson liitto viittaa maakuntajohtajien huhtikuussa 2022 antamaan kirjalliseen kommenttiin, jossa mm. kritisoidaan lainvalmisteluun liittyvää vuorovaikutusta riittämättömäksi.

Lisäksi Kymenlaakson liitto lausuu lakiesityksestä seuraavaa:

Kokonaisuutena valmistellusta kaavoitus- ja rakentamislakiuudistuksesta irrotetusta, nyt lausuttavana olevasta erillisestä hallituksen esityksestä uudeksi rakentamislaiksi, ei ole sen valmistelun aikana järjestetty lainkaan varsinaista kuulemista, kuten ei myöskään tulevasta alueidenkäyttölaista. Kymenlaakson liitto katsoo, että kokonaisuuden jakaminen osiin edellisen kuulemisen jälkeen on muutoksena niin merkittävä, että erillisistä lakiluonnoksista uudessa muodossaan olisi tullut järjestää asianmukaiset kuulemiset.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisen yhtenä keskeisenä tavoitteena on ollut lain selkeyttäminen. Kymenlaakson liitto katsoo, että lainsäädäntökokonaisuuden jakaminen useampaan eri lakiin ei edistä selkeyttämistavoitetta. Alueidenkäyttölain ja rakentamislain väliset useat pykäläviittaukset voivat hankaloittaa asiakokonaisuuden selkeyttä. Kahtiajaossa on myös epäloogisuutta siinä, kummassa laissa säännökset esitetään, kuten esimerkiksi rantoja, suunnittelutarvealueita ja poikkeamista koskevat säännökset. Eri laeissa säädettyt asiat ovat tiivistä kytköksissä toisiinsa. Kymenlaakson liitto katsoo, että lakien yhteisvaikutuksia ja kokonaisuuden toimivuutta tulisi arvioida kokonaisuutena.

Lakiesityksessä esitetty hajarakentamisen sääntelyn lieventäminen on merkittävässä ristiriidassa hallitusohjelmassa asetettujen kestävyystavoitteiden kanssa. Muutos heikentää mahdollisuuksia kehittää yhdyskuntarakennetta ilmastonmuutoksen torjunnan ja luontokadon kannalta kestäväällä tavalla. Kymenlaakson liitto katsoo, että kaavoituksen merkitystä kuntien alueidenkäytön ohjauksessa ei tule heikentää. Kaavoituksen keinoin pystytään yhteensovittamaan erilaisia alueidenkäytön intressejä ja paineita.

Lakiesityksen mukaan jatkossa alle 30m² rakennuksen saa toteuttaa ilman rakentamislupaa, mutta kuitenkin niin, että jatkossakin on noudatettava voimassa olevia kaavoja ja muita säännöksiä. Alle 30m² rakennusten vapauttaminen luvanvaraisuudesta lisää riskejä, kuten laatu- ja paloturvallisuuskysymykset. Siirtyminen ennakkovalvonnasta

jälkikäteen tehtävään valvontaan voi johtaa merkittäviin terveys-, turvallisuus- ja taloushaittoihin. Kymenlaakson liitto katsoo, että esitetty järjestely lisää riskiä luvattomien rakennusten rakentamisesta erityisesti ranta-alueille, kun rakentamisen sijoittamisen edellytyksiä ei varmisteta etukäteen. Muutokseen liittyvä viestintä on ollut monilta osin harhaanjohtavaa ja voinut antaa yksinkertaistetun kuvan rakennusten rakentamisen edellytyksistä.